

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel. 8 706 62 008, el. p. aaa@aaa.am.lt, <https://aaa.lrv.lt/>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutui
El. p. info@corpi.lt

Į 2021-10-05 Nr. S21-146

UAB „LT Energija“
El. p. info@renerga.lt

Adresatams pagal sąrašą

**SPRENDIMAS DĖL VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO ĮRENGIMO
IR EKSPLOATACIJOS PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖJE
POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO**

2021-10- Nr. (30.2)-A4E-

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „LT Energija“, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r. tel. Nr. +370 65667515, el. p. info@renerga.lt

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, tel. Nr. +370 46 390818, el. p. info@corpi.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas, poveikio aplinkai vertinimo atlikimo teisinis pagrindas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, nurodant Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 priedo punktą(-us) ir (arba) nurodant atsakingos institucijos priimtą atrankos išvadą, kad privalomas poveikio aplinkai vertinimas (data, rašto Nr.) arba saugomų teritorijų institucijos reikšmingumo išvadą, kad poveikis gali būti reikšmingas (data, rašto Nr.).

Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) – vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Pagėgių savivaldybėje.

Vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau - PAV įstatymas) 7 straipsnio 11 dalimi, planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) pradėjo poveikio aplinkai vertinimą be atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta (apskritis, savivaldybė, seniūnija; miestas, miestelis, kaimas ar viensėdis; gatvė).

PŪV vieta – planuojama Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių, Pagėgių, Lumpėnų, Vilkyškių seniūnijų ribose, esančiuose žemės sklypuose, kurių kadastriniai Nr. 8832/0002:371, 8832/0002:367, 8832/0002:374, 8832/0002:377, 8847/0001:323, 8801/0003:219, 8801/0003:224, 8801/0003:244, 8847/0002:155, 8847/0003:115, 8847/0003:118, 8847/0003:119, 8847/0003:107, 8847/0003:113, 8847/0004:150, 8847/0003:110, 8847/0003:111, 8847/0004:152, 8847/0004:145, 8847/0004:144, 8847/0004:147, 8847/0004:158, 8847/0004:154, 8832/0001:199,

8832/0003:181, 8832/0003:178, 8832/0003:176, 8832/0004:191, 8832/0004:183, 8887/0002:693, 8887/0002:694, 8832/0004:189, 8832/0004:184, 8832/0004:186, 8887/0002:687, 8847/0005:169, 8847/0001:17, 8801/0003:258, 8801/0003:260, 8801/0003:262, 8801/0003:264, 8847/0001:331, 8847/0001:337, 8824/0004:140, 8824/0004:137, 8824/0004:141, 8824/0004:143, 8801/0002:301, 8824/0001:128, 8824/0001:144, 8824/0001:131, 8824/0001:134, 8824/0002:266, 8824/0002:270, 8824/0001:133, 8824/0002:271, 8824/0003:141, 8834/0003:237, 8834/0003:236, 8834/0003:239, 8834/0003:239, 8834/0003:68, 8887/0002:654, 8832/0004:81, 8832/0002:89, 8832/0003:123, 8832/0003:137, 8847/0004:13, 8847/0003:114, 8832/0002:35. Vėjo elektrinių įrengimas yra numatomas privačios nuosavybės atidalintuose žemės sklypuose, kurių pagrindinė naudojimo paskirtis iš žemės ūkio jau yra pakeista arba turės būti pakeista į „kitą“ paskirtį, naudojimo pobūdis „susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos“ žemės sklypai. PŪV organizatorius su žemės sklypų savininkais yra sudaręs arba sudarys ilgalaikės nuomos sutartis. Likusiose žemės sklypo dalyse (neatidalintose) pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis nubuvo keičiama, t. y. išliko žemės ūkio paskirties žemė. Aplinkinėse teritorijose vyrauja žemės ūkio veikla, auginamos įvairios žemės ūkio kultūros, gunami gyvuliai, bei yra veikiantys vėjo elektrinių parkai.

PŪV analizuojamoje teritorijoje yra įrengti ir veikia UAB „Vėjo vatas“, UAB „Amberwind“, UAB „Energogrupė“, UAB „Energopliusas“, UAB „Gintaudra“, UAB „Vėjo gūsis“, UAB „Vėjo jėgainių projektai“, IĮ „Mačas“ ir kiti vėjo elektrinių parkai. Pagal surinktus duomenis gretimoje aplinkoje yra įrengtos ir veikia 69 skirtingų modelių vėjo elektrinės, priklausančios atskiriems vėjo elektrinių parkų vystytojams bei dar dvi vėjo elektrinės yra suplanuotos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metu. Bendras kitų ūkio subjektų esamų ir planuojamų vėjo elektrinių skaičius yra 71-a vėjo elektrinė.

PŪV teritorija yra nutolusi nuo urbanizuotų, rekreacinės, gyvenamosios, visuomeninės paskirties bei pramonės ir sandėliavimo paskirties teritorijų. Artimiausios tankiau apgyvendintos teritorijos yra Vilkyskių (425 m iki artimiausios vėjo elektrinės), Lumpėnų (760 m), Piktupėnų (650 m), Strepeikių (570 m), Kentrių (550 m), Natkiškių (2,0 km), Ropkojų (840 m) ir Ruikių (610 m) gyvenvietės. PŪV artimiausi gyvenamieji namai (gyvenamosios sodybos) yra ~290-1035m atstumu. Artimiausias visuomeninės paskirties objektas (Pagėgių savivaldybės Piktupėnų pagrindinė mokykla) nuo vėjo elektrinių nutolę 0,8 km ir kiti visuomeninės paskirties objektai nutolę didesniu atstumu ir neigiamas visuomenės sveikatai poveikis dėl PŪV nenumatomas.

Pagėgių savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose yra numatyta alternatyvių energijos išteklių panaudojimo (vėjo energija) galimybės. Bendrojo plano sprendiniuose vertinama, kad Tauragės apskrityje, ko gero tik Pagėgių savivaldybė turi didžiausią potencialą plėtoti netradicinę energijos gavimo būdą – vėjo energetiką. Numatoma, kad pradėjus naudoti alternatyvų energijos gavybos būdą, savivaldybės teritorijoje atsirastų atitinkami objektai (vėjo jėgainės), kurie vienaip ar kitaip įtakotų esamą kraštovaizdį. Antra vertus, naudojant alternatyvius energijos išteklius, savivaldybės ūkis (net ir nedideli ūkio subjektai, turintys savo nuosavą energijos jėgainę) taptų konkurencingesnis. Dalis PŪV patenka į gamtinio karkaso teritoriją. Vadovaujantis Nuostatų¹ sprendiniais, vėjo elektrinių statyba gamtinio karkaso teritorijoje nedraudžiama.

Pagal Pagėgių savivaldybės teritorijos vėjo jėgainių parkų išdėstymo specialiojo plano (toliau – Specialusis planas) sprendinius, teritorija kurioje numatoma vėjo elektrinių parko statyba, patenka į Specialiojo plano sprendiniais parinktas vėjo energetikai plėtoti išskirtas zonas A1, A2, A3, A5, B1, B2, B3 ir C1, C2, C3.

Pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registro duomenis, PŪV teritorijoje yra parengta keletas teritorijų planavimo dokumentų. Artimiausias PŪV teritorijai yra žemės sklypo (kadastr. Nr.8832/0002:0229), esančio Lumpėnų k., Lumpėnų sen., Pagėgių sav., Tauragės apskr., kaimo plėtos žemėtvarkos projektas žemės ūkio veiklai reikalingų statinių statybos vietai parinkti, kuris nutolęs apie 140 m atstumu.

Remiantis Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių kadastru (UETK) duomenimis, vėjo elektrinės Nr. VE 6 ir VE23 patenka į Piktupės upės paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ribas.

¹ Gamtinio karkaso nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-96 „Dėl Gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai).

Nei viena planuojama vėjo elektrinė nepatenka į paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostas. Arčiausiai paviršinio vandens telkinių yra numatytos VE6, VE10, VE11, VE12, VE22, VE23, VE40, VE50, nuo artimiausių paviršiniams telkiniams planuojamų vėjo elektrinių iki paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostų yra išlaikomi 24–106 m atstumai.

Saugotinių geologinių objektų, geotopų ar geologinių paminklų planuojamų vėjo elektrinių žemės sklypų ribose nėra. Artimiausi saugomi geologiniai objektai už 3 km į pietus nuo planuojamo vėjo elektrinių parko esanti didkalvė Rambynas bei didkalvė – Keturios kalvos. PŪV teritorijoje nėra naudojamų ar detalai išžvalgytų naudingų iškasenų telkinių.

Pagal Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano (toliau – Tvarkymo plano) kraštovaizdžio vizualinio estetinio potencialo brėžinio sprendinius, PŪV teritorija patenka į V0H3-c, V2H2-d, V1H3-d indeksais pažymėtus kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipus. Didžiojoje teritorijos dalyje vyrauja neryškiai (V0) arba silpna (V1) vertikaloji sąskaida su vyraujančių atvirų gerai apžvelgiamų erdvių kraštovaizdžiu (H3), kurio erdvinėje struktūroje raiškios tik vertikalios dominantės (c) arba kraštovaizdžio erdvinė struktūra be raiškių vertikalių ir horizontalių dominančių (d). Pietryčių pusėje teritorijoje vyrauja vidutinė vertikaloji sąskaida (V2) (kalvotasis bei ryškių slėnių kraštovaizdis su trijų lygmenų videotopų kompleksais) su vyraujančių pusiau atvirų didžiaja dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdžiu (H2) be raiškių vertikalių ir horizontalių dominančių (d).

Vėjo elektrinių įrengimo vietos nepatenka į saugomų ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų ribas. Artimiausia saugoma teritorija yra Rambyno regioninis parkas, esantis už ~ 600 m nuo PŪV. Artimiausia Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ saugoma teritorija – Šesuvies ir Jūros upės slėniai (PAST) yra maždaug apie 3 km atstumu nutolusi nuo PŪV. Pagal Saugomų rūšių informacinės sistemos duomenų bazę vėjo elektrinių įrengimui planuojamuose žemės sklypuose nėra identifikuotų saugomų rūšių buveinių ar radaviečių.

PŪV teritorija mažai miškinga, vyrauja nedideli ūkiniai miškai, upių pakrantėse – ekosistemų apsaugos ir apsauginiai miškai. Mažiausias atstumas nuo analizuojamų vėjo elektrinių įrengimui vietų iki miško yra apie 30–192 m.

Vadovaujantis Lietuvos ornitologų draugijos su partneriais (Pajūrio tyrimų ir planavimo institutu ir Lietuvos energetikos institutu) nuo 2015 m. vasario iki 2017 kovo mėn. įgyvendinto projekto „Vėjo energetikos plėtra ir biologinei įvairovei svarbios teritorijos (VENBIS)“ duomenimis, sudarytais teritorijų jautrumo žemėlapiams, PŪV teritorija, perinčių paukščių, migruojančių ir žiemojančių paukščių, šikšnosparnių atžvilgiu, patenka į labai, vidutiniškai ir mažai jautrias teritorijas bei į teritoriją, kurioje nepakanka duomenų jautrumui nustatyti.

Vadovaujantis Kultūros vertybių registro duomenimis PŪV nepatenka į nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijas ar jos apsaugos zonas. Artimiausias kultūros paveldo objektas – Vidgirių kapinynas nuo PŪV nutolęs ~580 m atstumu.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas (pagrindiniai techniniai ir ekonominiai rodikliai, svarstytos alternatyvos ir pan.).

2016–2018 metais buvo atliktos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūros bei suderintos 93 galimos vėjo elektrinių įrengimo vietos. Didesnės galios vėjo elektrinės modelio įrengimas leistų optimizuoti veiklą, t. y. pagaminti daugiau elektros energijos sunaudojant tiek pat ar mažiau aplinkos resursų. Įrengiant didesnės galios vėjo elektrinės modelį vietoje 93 vėjo elektrinių būtų įrengiamas mažesnis vėjo elektrinių skaičius.

Poveikio aplinkai vertinimo metu analizuojamos šios pagrindinės alternatyvos:

- „Nulinė“ alternatyva. Ši alternatyva atspindi esamą aplinkos būklę, sąlygas ir natūralius aplinkoje vykstančius pokyčius veiklos nevykdymo atveju. Analizuojamoje teritorijoje jau yra vykdoma analogiška veikla – yra 71 esama ir planuojama vėjo elektrinė.

- „Nulinė plus“ alternatyva. Pagal galiojančias atrankų išvadas teritorijoje gali būti įrengtos 93 vėjo elektrinės, kurių bendras aukštis (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško) iki 220 m. Ši alternatyva priimama siekiant palyginti vizualinį vėjo elektrinių parko įrengimo poveikį.

- Veiklos vystymo alternatyva. Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija analizuojamoje teritorijoje naudojant didesnės galios vėjo elektrinių modelius, nei įvertinti 2017–2018 metais atliktų atrankų dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metu. PAV ataskaitoje analizuojamos dvi veiklos vystymo alternatyvos:

- I veiklos vystymo alternatyva: 70-ies vėjo elektrinių parko įrengimas (toliau – I alternatyva);
- II veiklos vystymo alternatyva: 62-jų vėjo elektrinių parko įrengimas (toliau – II alternatyva).

PAV ataskaitoje nurodoma, kad išanalizavus planuojamo vėjo elektrinių parko vystymo alternatyvas rekomenduojama pasirinkti 2-ąją vystymo alternatyvą, t. y. įrengti 62 vėjo elektrines taikant poveikio mažinimo priemones.

Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje naudotos ribinės vėjo elektrinių modelių charakteristikos:

- Minimalių parametrų vėjo elektrinės modelis: nominali galia 6-8 MW, vienos vėjo elektrinės rotoriaus diametras – 170 m, bokšto aukštis – 115-135 m, bendras aukštis (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško) – 200-220 m, triukšmo lygis – 106 dBA;
- Maksimalių parametrų vėjo elektrinės modelis: nominali galia 6-8 MW, vienos vėjo elektrinės rotoriaus diametras – 180 m, bokšto aukštis – 160 m, bendras aukštis (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško) – 250 m, triukšmo lygis – 106 dBA.

Vėjo elektrinių statybai analizuojamuose žemės sklypuose bus naudojami sertifikuoti gaminiai, atitinkantys Europos Sąjungos reikalavimus, o sklypuose atliekami tik atskirų įrenginių sumontavimas, tam reikalingi parengiamieji darbai, vėliau vėjo elektrinių eksploatavimo darbai. Vėjo elektrinių įranga bus pagaminta specializuotose gamyklose, atvežta į vietą ir čia montuojama, pagrindinė įranga turės įdiegtas moderniausias ir naujausias technologijas. Statybų metu bus naudojamas specialios paskirties betonai – pamatams lieti ir plieno strypai. Suformavus pamatus ant jų bus montuojami vėjo elektrinių bokštai. Toliau montuojamos kitos konstrukcijos – rotorius ir mentės surenkami ant žemės ir visa konstrukcija keliami ir pritvirtinama bokšto viršuje.

Vėjo elektrinę sudaro keturios pagrindinės dalys: pamatas, kuris palaiko visą vėjo elektrinę; bokštas, kuriame išvedžiojami elektros kabeliai, įrengiamas pakilimas į gondolą jos techniniam aptarnavimui; gondola, kurios viduje montuojamas generatorius, valdymo įranga ir pavarų dėžė; rotorius, kuris menčių pagalba perduoda vėjo energiją į generatorių. Gondoloje yra patalpinti visi vėjo elektrinės mechanizmai, kurie rotacinę energiją paverčia elektros energija. Konkretūs gamintojai turi savo atskirus gondolų modelius, bet pagrindiniai jos elementai yra generatorius, kuris sukuria elektros energiją ir stabdžiu sistema, kuri gali stipraus vėjo ar gedimo atveju pristabdyti menčių darbą.

Statybos vietoje nukasamas/nustumiamas derlingas dirvožemio sluoksnis į laikino saugojimo vietą. Iškastas likęs gruntas tolygiai paskirstomas teritorijoje suformuojant reikalingo dydžio vėjo elektrinių aptarnavimo aikštelę, derlingojo dirvožemio sluoksnio paskleidimas (gražinimas) aplink aptarnavimo aikštelę.

Vėjo elektrinių kabelių bei privažiavimo prie vėjo elektrinių kelių įrengimo metu bus atliekami dirvožemio judinimo darbai. Planuojamų vėjo elektrinių generuojama elektros energija požeminiais kabeliais bus pajungta į naujai projektuojamą transformatorinę pastotę pagal elektros tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas. Kabelinių elektros linijų tiesimui per privačius žemės sklypus bus reikalinga gauti rašytinį žemės savininko sutikimą. Valstybinėje žemėje kabelinės linijos trasa bus derinama su Nacionaline žemės tarnyba. Kabelių trasos maksimaliai numatomos sugretinant su esamais keliais ir planuojamais privažiavimais prie vėjo elektrinių, tik esant būtinybei su savininkų sutikimais bus kirsti nenumatyti žemės sklypai.

Informacija apie produkciją, energijos, žaliavų, cheminių medžiagų naudojimą

PŪV metu nenumatoma naudoti ar laikyti pavojingų cheminių medžiagų ar mišinių, radioaktyvių medžiagų, pavojingų ar nepavojingų atliekų. Elektros energijos generavimui bus naudojama vėjo energija.

Informacija apie atliekų susidarymą ir tvarkymą

Vėjo elektrinių statybos metu, įrengiant aptarnavimo aikšteles, montuojant pamatus gali susidaryti nedideli kiekiai statybinių atliekų. Numatoma, kad statybvietėje pastatomi laikini konteineriai 10 m³ talpos, statybinių atliekų laikymui. Išrūšiuotos atliekos bus perduodamos įmonėms, turinčioms teisę tvarkyti tokias atliekas pagal sutartis dėl jų naudojimo ir šalinimo. Iš statybos objekto dulkančios atliekos autotransportu bus išvežamos tik uždengus kėbulą. Baigus statybos darbus statybos vieta turi būti sutvarkyta taip, kad joje neliktų darbų metu susidariusių atliekų. Visos darbų metu susidarančios statybinės atliekos rūšiuojamos ir saugomos konteineriuose, iki jų išvežimo ir perdavimo atliekų tvarkytojams. Atliekos bus tvarkomos, vadovaujantis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis.

Informacija apie PŪV poveikį žemei (jos paviršius ir gelmės), dirvožemiui, vandeniui

Vėjo elektrinių, kabelių bei privažiavimo prie vėjo elektrinių kelių įrengimo metu bus atliekami dirvožemio judinimo darbai. Aikštelių bei privažiavimo kelių įrengimo darbų metu derlingas dirvožemio sluoksnius bus nustumtas į kaupus, sandėliuojamas ir baigus statybos bei įrengimo darbus panaudotas teritorijos formavimui. Teritorija, kurioje planuojama ūkinė veikla, yra melioruota bendro naudojimo melioracijos sistemomis, kurių nuosavybės teise priklauso valstybei. Veiklos vietoje esančias melioracijos sistemas ir įrenginius numatoma saugoti. Statybų metu sulaužius ar pažeidus melioracinius įrenginius, jie bus tinkamai sutvarkyti planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus lėšomis. Kitų gamtos išteklių PŪV metu naudoti nenumatoma.

Susikirtimuose su keliais, paviršiniais vandens telkiniais kabeliai klojami vamzdžiuose uždaro kryptinio gręžimo būdu. PŪV nesąlygoja vandens naudojimo ar nuotekų susidarymo. Lietaus nuotekos nuo vėjo elektrinių aptarnavimo aikštelių nebus surenkamos, natūraliai filtruosios į gruntą Vėjo elektrinės Nr. VE 6 ir VE23 patenka į Piktupės upės paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ribas, tačiau šis sprendinys neprieštarauja Saugomų teritorijų įstatymo ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, nuostatoms. Nei viena planuojama vėjo elektrinė nepatenka į paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostas. Atsižvelgiant į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimus, paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostuose nebus įrengiamos vėjo elektrinių statybos ir technikos sandėliavimo aikštelės.

Informacija apie PŪV poveikį aplinkos orui ir klimatui

Vėjo elektrinių parkas planuojamas žemės ūkio teritorijose, kuriose nėra itin didelių pramonės ar gamybos įmonių, kitų didelių oro taršos šaltinių. Įgyvendinant PŪV galimas laikinas ir lokalus oro taršos padidėjimas dėl kurą naudojančių įrenginių (žemės darbų, transportavimo, statybos ir kt. technikos) naudojimo darbų vietoje. Šis oro taršos padidėjimas bus trumpalaikis, epizodinis (tik darbų vykdymo metu) ir reikšmingo poveikio aplinkos kokybei neturės. Eksploatacijos metu stacionarių oro taršos šaltinių nebus. Laikina ir lokali oro tarša galima eksploatuojamų vėjo elektrinių aptarnavimo metu. Tokia tarša yra neženkli, negali turėti reikšmingo neigimo poveikio, todėl PAV ataskaitoje nebuvo vertinama. Numatomas netiesioginis teigiamas PŪV poveikis aplinkos orui: vėjo energija yra viena iš atsinaujinančių energijos rūšių, kurios naudojimas mažina iškastinio kuro naudojimą, o kartu CO₂ ir kitų kuro degimo metu išmetamų teršalų emisijas į aplinkos orą. Įgyvendinus PŪV tikėtinas netiesioginis teigiamas poveikis klimatui. Vėjo energijos naudojimas iš dalies pakeičia iškastinį kurą, kas savo ruožtu mažina šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas į aplinką.

Informacija apie PŪV poveikį kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei

Kraštovaizdis. Vėjo elektrinių parko vizualinio poveikio vertinimui buvo naudojama WindPro 3.3 programinės įrangos vizualinės įtakos modulis (angl. – *Zone of Visual Influence*) (toliau – ZVI). Įvertinus esamą vietos kraštovaizdžio situaciją nustatyta, kad iš šiuo metu nagrinėjamoje PŪV gretimybėje, iš 71-os esamos ir suplanuotos vėjo elektrinės 45-os (arba 62 proc. teritorijoje veikiančių vėjo elektrinių) patenka į ypač raiškios ir vidutinės vertikaliosios sąskaidos atvirų ir pusiau atvirų erdvių kraštovaizdžio (V2H2-d) arealą. „Nulinės plius“ alternatyvos atveju 16 vėjo elektrinių, I-os alternatyvos atveju (3–4 scenarijus) – 14 vėjo elektrinių, o II-os alternatyvos atveju (5–8 scenarijus) – 10 vėjo elektrinių yra patekta į V2H2-d arealą (vėjo elektrinių patenkančių V2H2-d arealą bendras aukštis (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško) neviršys 220 m (minimalių parametrų modelio aukščio)). Įvertinus esamų vėjo elektrinių matomumo analizę nustatyta, kad teritorijoje esantis raiškus kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipas jau yra paveiktas esamų aukštuminių technogeninių statinių. Įvertinus esamų ir planuojamų vėjo elektrinių suminį matomumą iš Pagramančio regioninio parko pasiūlytų fotofiksacijos vietų, nei vienoje iš jų planuojamos vėjo elektrinės nebus matomos ir neigiamo poveikio kraštovaizdžiui neturės.

Atsižvelgiant į atliktą vietos kraštovaizdžio fotofiksaciją iš Rambyno regioniniame parke nagrinėjamų regyklų nustatyta, kad aštuoniose regyklose (Ramb 03, Ramb 05, Ramb 06, Ramb 08, Ramb 12, Ramb 14, Ramb 15, Kiti 06) formuojama vietos kraštovaizdžio apžvalgos kryptis nesutampa su planuojamu įrengti vėjo elektrinių parko vieta. Taip pat dvidešimtyje nagrinėjamų regyklų (Ramb 09, Ramb 11, Ramb 13, Ramb 18, Ramb 19, Ramb 20, Ramb 21, Ramb 22, Ramb 23, Ramb 24, Ramb 25, Ramb 26, PAGR 01, PAGR 03, PAGR 09, Kiti 01, Kiti 02, Kiti 05, Kiti 07, Kiti 08) artimoje perspektyvoje

vėjo elektrinių kryptimi vyrauja augalija ar regyklos yra apaugusios medžiais, kas ženkliai sumažina vizualinį poveikį.

Vertinant poveikį kraštovaizdžiui buvo remtasi Vizualinės taršos gamtiniam kraštovaizdžio kompleksams ir objektams nustatymo metodika (toliau – Metodika). Pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktus vertikalus matymo kampo skaičiavimus nustatyta, kad:

- „Nulinės plius“ alternatyvos (vertinamos kitų ūkio subjektų esamos ir planuojamos 71 vėjo elektrinės + pagal galiojančias atrankų išvadas planuojamos vėjo elektrinės 93) atveju vertikalus matymo kampas kito nuo 0 iki 36,6 laipsnių.

- I alternatyvos (vertinamos kitų ūkio subjektų esamos ir planuojamos 71 vėjo elektrinės + šia poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje planuojamos 70 vėjo elektrinių) 3 scenarijaus atveju vertikalus matymo kampas kito nuo 0 iki 36,5 laipsnių, o 4 scenarijaus atveju kito nuo 0 iki 36,6 laipsnių.

- II alternatyvos (vertinamos kitų ūkio subjektų esamos ir planuojamos 71 vėjo elektrinės + šia poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje planuojamos 62 vėjo elektrinių) 5-7 scenarijaus atveju vertikalus matymo kampas kito nuo 0 iki 36,5 laipsnių, o 6-8 scenarijaus atveju kito nuo 0 iki 36,6 laipsnių.

Vertinant pagal vertikalų matymo kampą, I alternatyvos (3 ir 4 scenarijai) atveju vėjo elektrinės tampa aiškiai dominuojančios 7 (iš 29) Rambyno regioniniame parke esančiose regyklose, tai yra tiek pat kiek ir esamų ir jau suplanuotų vėjo elektrinių įrengimo atveju („Nulinė plius“ alternatyva). Tuo tarpu II alternatyvos (5–8 scenarijai) atveju įrengiamos vėjo elektrinės taptų aiškiai dominuojančios 6 (iš 29) Rambyno regioniniame parke esančių regyklų. Atkreipiamas dėmesys, kad dalis šių regyklų yra apaugusios medžiais ar formuojamas vaizdas yra priešinga nei planuojamas vėjo elektrinių parkas kryptimi.

Vertinant pagal horizontalų matymo kampą, II alternatyvos (5 ir 7 scenarijai) atveju įrengiamos vėjo elektrinės taptų aiškiai dominuojančios 13 (iš 29) Rambyno regioniniame parke esančių regyklų ir nesiskirtų nuo „Nulinės plius“ alternatyvos. Tuo tarpu I alternatyvos (3 ir 4 scenarijus) ir II alternatyvos (6 ir 8 scenarijai) atveju įrengiamos vėjo elektrinės taptų aiškiai dominuojančios 14 (iš 29) regyklų. Įvertinus nagrinėjamų I-II alternatyvų horizontalaus matymo kampo pokytį (laipsniais), lyginant su „Nuline plius“ alternatyva, galima teigti, kad bendras vėjo elektrinių skaičiaus sumažinimas lemia teigiamą pokytį vietos kraštovaizdyje, nes abiejų nagrinėjamų alternatyvų (I ir II alternatyvos) atveju (išskyrus 4-tą scenarijų) horizontalus matymo kampas sumažėja: 3 scenarijaus atveju sumažėja 20,7 laipsniais, o 5 ir 7 scenarijų atvejais – 55,8 laipsniais. Taip pat įvertinus nagrinėjamų scenarijų vertikalus matymo kampo pokytį (laipsniais) galima teigti, kad I alternatyvos įgyvendinimo atveju planuojamas vėjo elektrinių parkas turėtų neigiamą poveikį vietos kraštovaizdžiui dėl didėjančio vėjo elektrinių vizualinio poveikio, lyginant su „Nuline plius“ alternatyva. Tuo tarpu II alternatyvos atveju vėjo elektrinių parkas turėtų mažesnę poveikį kraštovaizdžiui, lyginant su „Nuline plius“ alternatyva. Išnagrinėjus PŪV alternatyvas galima teigti, kad palankesnė yra II alternatyva dėl sąlyginai mažesnio aukštuminių technogeninių statinių skaičiaus bei mažesnio vėjo elektrinių parko vizualinio poveikio urbanizacijos paveiktam kraštovaizdžiui.

Pažymėtina, kad Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau - Tarnyba ir Rambyno regioninio parko direkcija poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai pritarė pagal II alternatyvos 7 scenarijų.

Norint sumažinti poveikį kraštovaizdžiui numatomos poveikį mažinančios priemonės, pavyzdžiui, numatomas naujo rekreacinio-turistinio traukos objekto (apžvalgos bokšto) įrengimas Pagėgių savivaldybės kraštovaizdžio apžvalgai ir pažinimui. Rekreacinio-turistinio traukos objekto įrengimas turi būti suderintas su Pagėgių savivaldybės bei Rambyno regioninio parko administracija. UAB „LT Energija“ sukūrus unikalų turizmo traukos objektą – vėjo elektrinės imitacijos pagrindu pastatytą, aukščiausią ir vienintelį tokio tipo apžvalgos bokštą Lietuvoje – prognozuojama, kad jis dėl savo unikalumo ir koncepcijos padėtų pritraukti apie 50 tūkst. turistų per metus, kas leistų atsirasti naujoms darbo vietoms ir verslams, apie 50 proc. išaugtų vietos apgyvendinimo, maitinimo įstaigų, prekybininkų paslaugos. Detaliau tokio objekto statyba bus vertinama atskiru projektu, atliekant analizę vietos turizmui ir verslui bei rengiant projektinius pasiūlymus, vietos, konstrukcijos, funkcijų ir kt. parinkimą.

Biologinė įvairovė. Planuojamoje Pagėgių vėjo elektrinių teritorijoje 2020 metų vasarą ir rudenį buvo atliekamas perinčių ir migruojančių paukščių bei šikšnosparnių tyrimai. Buvo stebima rudeninė

paukščių migracija ir perskirdimai, registruojamos paukščių santalkos planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje. Stebint paukščių perskridimus ir migracijas planuojamo vėjo elektrinių parko Pagėgių r. teritorijoje vasaros–rudens sezonu buvo registruoti 83 rūšims priklausantys 125493 individai praskrendančių paukščių. Stebėjimų metu buvo registruota 15 paukščių rūšių patenkančių į Europos Sąjungos paukščių direktyvos I priedo sąrašą: baltasis gandras, didysis baltasis garnys, pilkoji gervė, javinė lingė, juodasis peslys, jūrinis erelis, mažasis erelis rėksnys, nendrinė lingė, pievinė lingė, rudasis peslys, vapsvaėdis, dirvinis sėjikas, gaidukas, gulbė giesmininkė ir mažoji gulbė. Pagal Lietuvos saugomų rūšių sąrašą buvo registruota 15 paukščių rūšių, tai juodasis peslys, jūrinis erelis, mažasis erelis rėksnys, pelėsakalis, pievinė lingė, rudasis peslys, sketsakalis, startsakalis, vapsvaėdis, vištvanagis, dirvinis sėjikas, gaidukas, raudonkojis tulikas, kurapka ir uldukas. Iš išvardintų rūšių vėjo elektrinių poveikiui jautriausios yra plėšrieji paukščiai, kurie dėl savo skrydžio ir medžioklės elgsenos gali patirti tiesioginio susidūrimo riziką, kitos saugomos rūšys kaip sėjikiniai ar žvirbliniai paukščiai neigiamo poveikio neturėtų patirti. Didžioji dalis paukščių tokie, kaip įprasti sėjikiniai ar žvirbliniai paukščiai gerai išvengia vėjo elektrinių ir neturi jokių pasekmių. Iki šiol atliekant žuvusių gyvūnų monitoringus vėjo elektrinių parkuose, nebuvo rasta žuvusių gervių, kovų bei dirvinių sėjikų. Gervėms gali pasireikšti barjero efektas, kuomet poveikis yra stebimas tik migruojančiomis gervėms ir jos turi apskristi vėjo elektrines. O tuo tarpu, pagal turimą stebėjimų patirtį, perinčios vietinės gervės be jokio poveikio sėkmingai peri ir augina jauniklius prie pat veikiančių vėjo elektrinių vakarų Lietuvoje. Didesnis pavojus susidurti su planuojamomis vėjo elektrinėmis yra numatomas plėšriesiems paukščiams ir sklandantiems kaip baltasis gandras. Šiame Pagėgių sav. planuojamame parke jautrios rūšys susidūrimui su vėjo elektrinėmis gali būti mažasis erelis rėksnys, jūrinis erelis, paprastasis suopos, rudasis peslys, baltasis gandras ir tūbuotasis suopis. Kaip rodo stebėjimų duomenys rudens migracijos metu šios teritorijos nėra patrauklios žąsinams paukščiams, tačiau pavasario metu planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje registruojama itin didelės vandens paukščių santalkos centrinėje vėjo elektrinių parko dalyje Piktupės užliejamuose plotuose. Vandens paukščius į šias vietas pritraukia patvinusi Piktupė, kur būna sukuriamos geros mitybos ir poilsio vietos migruojantiems vandens paukščiams. Vieninteliai reguliariai teritorijoje santalkas sudarantys paukščiai buvo sėjikiniai, jie yra stebimi visuose tinkamose buveinėse tiek prie planuojamų vėjo elektrinių, tiek kitose teritorijos vietose. Tinkamų buveinių gausa tiek šioje, tiek aplinkinėse teritorijose leidžia paukščiams pasirinkti optimalias poilsio ir maitinimosi vietas. Todėl neigiamas poveikis migruojantiems ir laikinai apsistojantiems dirviniams sėjikams, pempėms, kirams nenumatomas. Šiems paukščiams tinkamos buveinės nebus sunaikintos ar pakeistos. Sėjikinių paukščių gausumas labiau priklauso nuo žemės ūkio darbų pobūdžio ir laiko. Iki šiol dar nėra sukurta modelių, kurie tiksliai prognozuotų galimus susidūrimus su planuojamomis vėjo elektrinėmis. Todėl iš pradinių stebėjimų ir tyrimų galima daryti tik prielaidas ir identifikuoti pavojingiausias vėjo elektrines, kurios ateityje gali turėti didžiausią neigiamą įtaką paukščiams, tačiau realus poveikis gali būti įvertintas tik atliekant tinkamos apimties stebėjimus parko eksploatacijos metu.

Šikšnosparnių duomenys buvo renkami iš dviejų pastovių taškų su stacionariais ultragarso detektoriais ir mobiliais detektoriais visoje planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje. Šikšnosparnių migracija ir jos intensyvumas rudens sezono metu registruota detektorių mikrofonus iškėlus į ~15 m aukštį, kas leido registruoti apie 65–70 m aukštyje skleidžiamus ultragarsus. Planuojamoje vėjo elektrinių parko teritorijoje veisimosi laikotarpiu buvo nustatytas šikšnosparnių aktyvumas ir rūšinė sudėtis. Teritorijoje vyravo vėlyvieji šikšniai, rudieji nakvišos, šiauriniai šikšniai ir mažieji nakvišos. Iš visų registruotų šikšnosparnių ultragarso 794 signalų, 617 priklausė jautrioms vėjo elektrinių poveikiui rūšims. Pagal Lietuvoje atliekamus vėjo elektrinių parkų monitoringus neigiamas poveikis – žuvimas dėl kontakto su besisukančiomis mentėmis ir baro traumas po veikiančiomis vėjo elektrinėmis – dažniausiai buvo registruotas natuzijaus šikšniukams, rudiesiems nakvišoms ir dvispalviams plikšniams. Šis poveikis nustatomas tik šikšnosparnių migracijos metu. Planuojama teritorija, kurioje bus įrengiamos vėjo elektrinės yra sąlyginiai mažai apgyvendinta, čia vyrauja žemės ūkio naudmenos, kuriose auginamos monokultūros: rapsai, įvairios javų rūšys, ankštiniai ir kt. Tokios buveinės nėra labai patrauklios šikšnosparniams dėl sumažėjusios vabzdžių įvairovės. Teritorijoje yra įvairių vandens telkinių, prie kurių buvo registruoti Myotis genties atstovai. Atvirose vietose skraidė rudieji nakvišos, dvispalviai plikšniai ir abiejų rūšių šikšniai. Didesnės šikšnosparnių koncentracijos buvo ties gyvenvietėmis, medžių alėjomis, sodybomis. Tai rodo, kad veisimosi metu individai renkasi labiau nuo

vėjo apsaugotas vietas, kur gali lengviau sugauti grobį. Duomenų apie šikšnosparniams svarbias žiemojimo vietas planuojamame vėjo elektrinių parke ar jo prieigose nėra. Visada gali būti, kad sodybų rūsiuose gal žiemoti pavieniai individai, bet tinkamų vietų masiniam šikšnosparnių žiemojimui planuojamoje teritorijoje nėra. Veisimosi metu planuojamas vėjo elektrinių parkas neturės reikšmingų pasekmių šikšnosparnių vietiniai populiacijai. Tikslus poveikis gali būti nustatytas tik atliekant po statybos vykdomą monitoringą: vykdant žuvusių gyvūnų paieškas (įvertinus stebėtojo efektyvumą bei plėšrūnų įtaką) ir vykdant šikšnosparnių registraciją stacionariu detektoriumi skirtingose planuojamų vėjo elektrinių plotuose, kad būtų galima nustatyti tikslius migracijos intensyvumus pagal atskiras rūšis ir priklausomybę nuo oro parametrų. Tokie duomenys ateityje leistų išvengti šikšnosparnių žūčių teisingai parenkant vėjo elektrinių veikimo laikus rudeninės migracijos metu. Kaip viena iš priemonių, kuri padėtų sumažinti ir išvengti neigiamo poveikio šikšnosparniams, galima didinti vėjo elektrinių greitį, nuo standartinio 3,5 m/s iki 5,5–6 m/s intensyviausiu migracijos periodu rugpjūčio–rugsėjo mėnesiais, priemonę taikant nuo saulės nusileidimo iki intensyvios migracijos pabaigos. Ši priemonė turėtų būti pritaikyta vėjo elektrinėms, kurios yra arčiau nei 200 m nuo miško masyvų ar vandens telkinių. Taip pat atlikus žuvusių gyvūnų paieškas turi būti pritaikyta konkrečioms vėjo elektrinėms, kurios bus identifikuotos kaip pavojingos ir darančios reikšmingą poveikį.

Informacija apie PŪV poveikį materialinėms vertybėms

Planuojant vėjo elektrinių parko statybą ir eksploataciją, numatoma maksimaliai panaudoti esamus kelius, nuo kurių iki planuojamų vėjo elektrinių įrengimo vietų bus įrengti privažiavimai. Esami keliai pagal poreikį bus sustiprinti, t. y. lauko keliai be asfalto dangos bus greideriuojami, užlyginamos esamos duobės, keliai periodiškai prižiūrimi. Vietose, kur privažiavimui prie vėjo elektrinių kelių nėra, bus suprojektuotos ir įrengtos reikiamos kelio atkarpos. Žvyrkelių dulkejimo mažinimui numatoma: vietos kelių sutvarkymas; kelio dangos drėkinimas; dulkių surišėjų naudojimas. Vėjo elektrinių įrengimas yra numatomas kitos paskirties žemės sklypuose, atidalintuose iš žemės ūkio paskirties žemės sklypų. Su žemės sklypų savininkais yra/bus sudaromos atidalintos žemės sklypo dalies ilgalaikės nuomos sutartys. Atidalintuose kitos paskirties žemės sklypuose užstatymo teisė priklausys PŪV organizatoriui. Baigus statybos darbus rangovas privalo sutvarkyti teritorijas ir žemės ūkio naudmenas taip, kad jos būtų tinkamos naudoti pagal paskirtį. Jeigu vykdant darbus bus sunaikinami pasėliai už juos bus atlyginama (mokama kompensacija) pagal susitarimą su žemės savininku.

Numatoma parama vietos bendruomenėms, nekilnojamojo turto, žemės nuomos mokesčiai, kompensacijos už specialių sąlygų įregistravimą prisidės prie regiono gyventojų socialinės atskirties mažinimo. Projekto sudėtyje numatoma regione įrengti turizmui patrauklių objektų, kurie savo ruožtu gali būti naudojami tiek rekreacijai, tiek vietos gyventojų bei lankytojų edukacijai ir netiesiogiai įtakoti papildomų verslų vystymą, naujų veiklų atėjimą į regioną bei papildomų investicijų pritraukimą.

Pastačius vėjo elektrinių parką Pagėgių savivaldybės biudžetas kasmet pasipildytų nekilnojamojo turto mokesčio suma, kuri siektų apie 1 milijoną eurų per metus. Viso per vėjo elektrinių parko eksploataavimo laikotarpį galėtų būti surinkta apie 30 000 000 eurų nekilnojamojo turto mokesčio. Su Pagėgių savivaldybės bendruomenėmis dėl vėjo elektrinių parko planavimo ir statybos yra sudarytos ilgalaikės bendradarbiavimo sutartys. Numatoma, kad projekto naudą pajus Pagėgių savivaldybės bendruomenės ir gyventojai, savivaldybėje veikiančios įmonės, verslai: šiuo tikslu nuo UAB „LT Energija“ planuojamo vėjo elektrinių parko statybos darbų pradžios iki kol vėjo elektrinių parkas bus eksploatuojamas įsipareigoja suteikti kasmetinę paramą pagrindinėms Pagėgių savivaldybės seniūnijų bendruomenėms, kurių teritorijose yra planuojamas vėjo elektrinių parkas: tai Lumpėnų kaimo bendruomenė, Pagėgių bendruomenė, Kentrių kaimo bendruomenė, Piktupėnų bendruomenė, Natkiškių kaimo bendruomenė, Vilkyškių bendruomenė, kaimo bendruomenė „Lumpėnų strazdas“. Parama galėtų būti naudojama konkrečios bendruomenės nuožiūra aktualių problemų sprendimui ar bendruomenių gerbūvio gerinimui, lėšas kiekvienai bendruomenei paskirstant individualiai, atsižvelgiant į bendruomenės gyventojų poreikius. Su žemės savininkais vėjo elektrinių įrengimui yra/bus sudaromos žemės nuomos sutartys ir kasmet mokamas žemės nuomos mokeskis. Gretimų žemės sklypų, kuriuose numatoma būtinybė įregistruoti vėjo elektrinių sanitarinės apsaugos zonas, savininkams pagal susitarimą bus mokamos kompensacijos už gamybinių objektų sanitarinės apsaugos zonos specialiųjų sąlygų įregistravimą. Šių sąlygų įregistravimas žemės savininkams neribos galimybių toliau vykdyti iki jų įregistravimo vykdytas žemės ūkio veiklas.

Informacija apie PŪV poveikį nekilnojamosioms kultūros vertybėms

Planuojamos vėjo elektrinių įrengimo vietos numatomos pakankamu atstumu nuo registruotų kultūros vertybių teritorijų, nepatenka į nustatytą apsaugos zonų fizinio ir vizualinio poveikio pozonius ir joms neigiamo poveikio nedarys.

Informacija apie PŪV poveikį visuomenės sveikatai

Triukšmo sklaidos modeliavimas atliktas naudojant programą WindPRO programa (versija 3.3.294). Skaičiavimuose priimama, kad triukšmo sklaidos modeliavimo rezultatai nepriklauso nuo paros laiko, tai yra apskaičiuotas triukšmo lygis yra toks pats dienos, vakaro ir nakties metu. Triukšmo sklaidos vertinimo rezultatai lyginami su mažiausia reglamentuojama nakties triukšmo ribine verte (45 dBA).

Pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktus triukšmo sklaidos skaičiavimus nustatyta, kad:

- I alternatyvos 1 scenarijaus (minimalių parametrų vėjo elektrinės modelis) atveju triukšmo lygis ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 34,7 iki 44,9 dBA; suminis triukšmo lygis gali siekti nuo 35,1 iki 45,0 dBA. Didžiausi triukšmo lygiai nustatyti S13 ir S37 sodybų aplinkoje, kur artimiausia yra vėjo elektrinė VE68. Norint išvengti ribinių triukšmo verčių viršijimo ties šiomis gyvenamosios sodybomis VE68 turi būti taikomi modeliai su didesniu triukšmo ribojimu (iki 98 dBA) arba šios vėjo elektrinės įrengimo atsisakoma.

- I alternatyvos 2 scenarijaus (maksimalių parametrų vėjo elektrinės modelis) atveju triukšmo lygis ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 34,7 iki 44,0 dBA; suminis triukšmo lygis gali siekti nuo 35,1 iki 45,0 dBA. Didžiausias triukšmo lygis nustatyti S13 sodybos aplinkoje, kur artimiausia yra vėjo elektrinė VE68. Norint išvengti ribinių triukšmo verčių viršijimo ties šia gyvenamąją sodyba VE68 turi būti taikomi modeliai su didesniu triukšmo ribojimu (iki 98 dBA) arba šios vėjo elektrinės įrengimo atsisakoma

- II alternatyvos 3 scenarijaus (minimalių parametrų vėjo elektrinės modelis) atveju triukšmo lygis ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 30,6 iki 42,6 dBA; suminis triukšmo lygis gali siekti nuo 35,0 iki 44,2 dBA.

- II alternatyvos 4 scenarijaus (maksimalių parametrų vėjo elektrinės modelis) atveju triukšmo lygis ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 30,5 iki 42,5 dBA; suminis triukšmo lygis gali siekti nuo 35,0 iki 44,2 dBA.

Pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktus triukšmo sklaidos skaičiavimus (taip pat ir suminis) nustatyta, kad planuojamų vėjo elektrinių triukšmo lygis, įvertinus dvi alternatyvas, artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje visais paros periodais neviršija triukšmo ribinių dydžių, nustatytų Higienos normos² 7 punkte ($L_{dienos} - 55$ dBA, $L_{vakaro} - 50$ dBA, $L_{nakties} - 45$ dBA).

Sanitarinės apsaugos zonos ribos nustatomos pagal apskaičiuotas 45 dBA triukšmo izolinijų ribas priklausomai nuo vėjo elektrinių parko įgyvendinimui pasirinktos alternatyvos. I alternatyvos 1 scenarijaus (minimalių parametrų modelis) sanitarinės apsaugos zonos dydis sieks nuo 204 iki 347 m, o 2 scenarijaus (maksimalių parametrų modelis) sanitarinės apsaugos zonos dydis sieks nuo 211 iki 339 m. II alternatyvos 3 scenarijaus (minimalių parametrų modelis) sanitarinės apsaugos zonos dydis sieks nuo 229 iki 370 m, o 4 scenarijaus (maksimalių parametrų modelis) sanitarinės apsaugos zonos dydis sieks nuo 211 - 350 m.

Šešėliavimo sklaidos skaičiavimai buvo atlikti kompiuterine programa WindPro (versija 3.3.294). Pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktus šešėliavimo sklaidos skaičiavimus nustatyta, kad:

- I alternatyvos 1 scenarijaus (minimalių parametrų vėjo elektrinės modelis) atveju šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:00 val./m iki 111:35 val./m, pritaikius poveikį mažinančias priemones (shadow shut-down) šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:00 val./m iki 29:11 val./m. Įvertinus suminį poveikį šešėlių

² Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ (toliau – Higienos norma).

mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:17 val./m iki 136:46 val./m, pritaikius poveikį mažinančias priemones (shadow shut-down) šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:17 val./m iki 29:54 val./m.

- I alternatyvos 2 scenarijaus (maksimalių parametrų vėjo elektrinės modelis) atveju šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:00 val./m iki 108:22 val./m, pritaikius poveikį mažinančias priemones (shadow shut-down) šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:00 val./m iki 29:40 val./m. Įvertinus suminį poveikį šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:17 val./m iki 136:21 val./m, pritaikius poveikį mažinančias priemones (shadow shut-down) šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:17 val./m iki 29:37 val./m.

- II alternatyvos 3 scenarijaus (minimalių parametrų vėjo elektrinės modelis) atveju šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:00 val./m iki 64:45 val./m, pritaikius poveikį mažinančias priemones (shadow shut-down) šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:00 val./m iki 29:52 val./m. Įvertinus suminį poveikį šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:17 val./m iki 77:56 val./m, pritaikius poveikį mažinančias priemones (shadow shut-down) šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:17 val./m iki 29:54 val./m.

- II alternatyvos 4 scenarijaus (maksimalių parametrų vėjo elektrinės modelis) atveju šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:00 val./m iki 76:13 val./m, pritaikius poveikį mažinančias priemones (shadow shut-down) šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:00 val./m iki 29:40 val./m. Įvertinus suminį poveikį šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:17 val./m iki 86:07 val./m, pritaikius poveikį mažinančias priemones (shadow shut-down) šešėlių mirgėjimo trukmė ties artimiausia gyvenamąją aplinka gali siekti nuo 0:17 val./m iki 29:37 val./m.

Pritaikius poveikį mažinančią priemonę (shadow shut-down) I ir II alternatyvų atveju (taip pat ir suminis) šešėliavimo trukmė nebus viršijama 30 val. per metus.

Informacija apie PŪV riziką dėl ekstremaliųjų įvykių ir situacijų

Planuojamų vėjo elektrinių maksimalus aukštis su pakelta mente minimalių parametrų modelio atveju siektų nuo 200 m iki 220, maksimalių parametrų modelio atveju – iki 250 m, taigi įvertinant reikiamą saugos koeficientą saugus atstumas vėjo elektrinės griūties atveju sudarytų iki 300 m. Nei vienu atveju į tokias saugos zonas nepatenka artimiausios sodybos. Gaisro ir kitų ekstremaliųjų situacijų galimybei išvengti bus taikomos šios rizikos valdymo priemonės: iki vėjo elektrinių statybos darbų pradžios (techninio projekto rengimo metu) bus atliekami žvalgybiniai inžineriniai geologiniai tyrimai, įvertinamos teritorijos inžinerinės geologinės sąlygos ir gruntų fizinės mechaninės savybės; kiekvienoje vėjo elektrinėje bus sumontuota automatinio valdymo sistema; kiekvienoje vėjo elektrinėje bus sumontuota automatinio stabdymo sistema; vėjo elektrinės bus aprūpintos audros kontrolės mechanizmais, kurie sumažins vėjo elektrinių menčių sukimosi greitį esant stipriems vėjams (kai vėjo greitis didesnis nei 28 m/s); kiekvienoje vėjo elektrinėje bus sumontuota apsaugos nuo žaibo sistema, perduodanti elektros krūvį į statinio pamatą (įrengtas įžeminimas); kiekvienoje vėjo elektrinėje bus sumontuota signalinė apšvietimo sistema; kiekvienoje vėjo elektrinėje bus sumontuota automatinė gaisro gesinimo sistema; bus atliekama periodinė vėjo elektrinės techninė apžiūra, vykdomas planinis aptarnavimas.

6. Priemonių, numatomam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo padariniams likviduoti. Pateikiamas šių priemonių aprašymas, nurodant kokiame planuojamame ūkinės veiklos etape jos bus numatytos ir įgyvendintos (pvz., statybą leidžiančio dokumento, leidimo naudoti žemės gelmių išteklius arba ertmes, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo, taršos leidimo ar kitų įstatymuose nurodytų leidimų išdavimo etape, veiklos vykdymo etape, veiklos nutraukimo etape).

6.1. Vėjo elektrinių įrengimo vietos parinktos taip, kad nepatektų į paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos ribas.

6.2. Planavimo darbų etape paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostuose nebus įrengiamos vėjo elektrinės statybos ir technikos sandėliavimo aikštelės. Vėjo elektrinių statybos darbų

aikštelės bus suprojektuotos taip, kad statybos darbų zona ir statybos aikštelių ribos nepatektų į pakrančių apsaugos juostos ribas.

6.3. Statybos darbų etape vėjo elektrinių, privažiavimo kelių ar kabelių įrengimo metu sulaužius ar pažeidus melioracinius įrenginius, jie bus tinkamai sutvarkyti planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus lėšomis.

6.4. Statybos darbų etape vėjo elektrinių parko kabelio linijos susikirtimuose su vandens telkiniais bus tiesimos uždaru prastūmimo būdu, t. y. upelių vaga nebus pažeidžiama kasant atviru būdu.

6.5. Statybos darbų metu, siekiant sumažinti dulkelumą, statybos darbų rangovas įpareigojamas: statybines atliekas išvežti tiktai uždaro transporto priemonėse – atviras atliekas vežti draudžiama; automobilių ratai prieš išvažiuojant iš statybos teritorijos turi būti valomi ir plaunami.

6.6. Siekiant išvengti antrinės taršos kietosiomis dalelėmis, itin sausu oru šiltuoju metų laiku statybos, eksploatacijos ir eksploatacijos nutraukimo etapuose numatoma taikyti kelių dulkelimą mažinančias priemones: vietos kelių sutvarkymas, kelio dangos drėkinimas, dulkių surišėjų naudojimas.

6.7. Statybos darbų etape vėjo elektrinių įrengimo aikštelėse prieš atliekant žemės kasimo darbus, viršutinis derlingas dirvožemio sluoksnis turi būti nukastas ir atskirai saugomas, o baigus žemės kasimo darbus – panaudotas aikštelės bei aplinkinių teritorijų sutvarkymo darbams.

6.8. Vėjo elektrinių pajungimo kabelių linijų trasų planavimas taip, kad nebūtų vykdomi miško kirtimai, išsaugomi nedideli laukų miškeliai ir/ar pavieniai medžiai, nebūtų tiesiama pelkėje.

6.9. Vėjo elektrinių bokštų statybos vietos, vidinių privažiavimo kelių trasos bus parinktos išsaugant teritorijoje esančius laukų miškelius, želdinių grupes.

6.10. V2H2 arealo teritorijoje planuojamoms vėjo elektrinėms bendras vėjo elektrinių aukštis neviršys 220 m, o planuojamų VE31, VE34 ir VE35 aukštis neviršys 200 m.

6.11. Priemonės techninio projektavimo etape. Siekiant sumažinti įtaką kraštovaizdžiui vėjo elektrinės bus dažomos šviesiomis spalvomis, speciali dažų sudėtis leidžia išvengti konstrukcijų blizgėjimo ir atspindžių susidarymo. Siekiant sumažinti vėjo elektrinių vaizdo kontrastą gamtinių spalvų (dangaus fono) atžvilgiu bei įgyvendinti Rambyno regioninio parko direkcijos pasiūlymą vėjo elektrines dažyti pilkesne spalva, gavus Transporto kompetencijų agentūros patikinimą bei suderinimą su vėjo elektrinių gamintoju, kad tokia spalva bus galima dažyti elektrines, numatoma artimiausias Rambyno regioninio parko teritorijai vėjo elektrines dažyti pilkesne spalva.

6.12. Priemonės techninio projektavimo etape. Siekiant šviesti visuomenę apie nagrinėjamos apylinkėse esančius išskirtinius vietos kraštovaizdžio ar gamtos objektus, pasitarus ir suderinus su Rambyno regioninio parko direkcija įrengti informacinius standus.

6.13. Priemonės techninio projektavimo etape. Atsižvelgiant į atliktą planuojamų vėjo elektrinių vizualumo kraštovaizdyje vertinimą bei siekiant sumažinti planuojamų vėjo elektrinių matomumą nuo potencialios dviračių trasos, esančios Rambyno regioninio parko teritorijoje (vizualizacijos taškas Ramb16-2) bei nuo magistralinio keliu A12 (vizualizacijos taškas Kiti 09) siūlomas želdynų juostų įrengimas, suderinus su Rambyno regioninio parko direkcija ir Pagėgių savivaldybės administracija. Želdinių juostą formuojanti augmenija turėtų būti ne žemesnė nei 5 m (suaugus pasodintiems augalams), skaičiuojant nuo autoturizmo ar dviračių trasos žemės lygio, taip užtikrinant, tinkamą planuojamo vėjo elektrinių parko vizualumo sumažinimą. Želdinių įrengimui turi būti parengtas ir su Rambyno regioninio parko direkcija bei Pagėgių savivaldybės administracija suderintas apželdinimo projektas, kurio metu turi būti patikslintos želdinių įrengimo vietos, želdinių rūšinė sudėtis ir kt. Želdynų įrengimo projektas turi būti įgyvendintas iki parko eksploatacijos pradžios.

6.14. Priemonė vėjo elektrinių parko statybos darbų ir eksploatacijos etape. Numatomas naujo rekreacinio-turistinio traukos objekto įrengimas Pagėgių savivaldybės kraštovaizdžio apžvalgai ir pažinimui. Rekreacinio-turistinio traukos objekto įrengimas turi būti suderintas su Pagėgių savivaldybės bei Rambyno regioninio parko administracija.

6.15. Priemonės vėjo elektrinių parko statybos darbų ir eksploatacijos etape (biologinė įvairovė):

- Prisdėti prie retų ir jautrių vėjo poveikiui paukščių rūšių išsaugojimo vykdant jų monitoringą ir stebėseną nuotolinėmis telemetrinėmis priemonėmis.
- Pagal poreikį prisidėti prie Bitėnų gandrų kolonijos Bitėnuose išsaugojimo atliekant gamtotvarkos darbus joje.

- Siekiant pagerinti plėšriųjų paukščių perėjimo sąlygas, numatoma naujų lizdaviečių įrengimas ir iškėlimas. Dirbtinių perėjimo vietų įrengimas (mažiesiems ereliams rėksniams, rudiesiems pesliams, jūriniais ereliams ir pelėsakaliams) už vėjo elektrinių parko ribų.

- Numatoma iškelti 4 naujus inkilus pelėsakaliams ant pavienių medžių arba elektros linijų atramų.

- Siekiant pagerinti jūrinių erelių, mažųjų erelių rėksnių, rudųjų peslių perėjimo sąlygas, suderinus su miškų valdytojais (savininkais) numatytose vietose kas 5 metus iškelti po 5 naujus dirbtinius lizdus, tiek aplinkinėse planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijose tiek kitose regiono vietose, kur šie paukščiai galėtų saugiai įsikurti ir perėti.

- Įrengti 25 papildomus pagrindus/platformas baltiesiems gandrams įvairiose regiono vietose už PŪV teritorijos ribos. Vėliau kas 5 metai įrengti dar po 5 platformas ar suremontuoti anksčiau iškeltas.

- Siekiant pagerinti šikšnosparnių veisimosi ir migracijos dienavimo sąlygas bei išlaikyti jas vasaros metu saugiu atstumu nuo vėjo elektrinių, reikėtų iškelti specialius inkilus šikšnosparniams, už vėjo elektrinių parko ribų. Tikslinga iškelti ne mažiau kaip 90 inkilų, juos keliant po kelis į vieną medį (30 inkilų iškėlimo vietų) regione.

- Aukščiau išvardintų poveikio mažinimo, biologinės įvairovės atkūrimo priemonių konkrečios įgyvendinimo vietos PAV ataskaitoje nėra numatomos. Pagal poreikį jos bus įgyvendintos Tauragės, Pagėgių ir Šilutės r. savivaldybėse. Priemonės bus įgyvendinamos nuo vėjo elektrinių parko statybos pradžios per 5 metų laikotarpį. Visoms priemonėms įgyvendinti bus paruoštas planas su konkrečiomis vietomis, miškais ar kitomis teritorijomis. Priemonių įgyvendinimo terminas yra 5 metai nuo vėjo elektrinių parko statybos pradžios. Ir vėliau visų priemonių palaikymas turės tęstinumą, ir kas 1–2 metai įgyvendintos priemonės bus peržiūrimos ir atnaujinamos pagal poreikį. Paruoštą priemonių įgyvendinimo planą suderinsime su Rambyno, Pagramančio ir Nemuno deltos regioniniais parkais.

- Nenusausinti Piktupės slėnio ir leisti ten formotis pavasario potvyniams, palikti svarbią vietą migruojantiems vandens paukščiams.

6.16. Priemonės iki eksploatacijos pradžios (biologinė įvairovė). Numatoma paruošti ir suderinti paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programą vėjo elektrinių parko poveikiui migruojantiems, perintiems paukščiams ir besiveisiantiems ir migruojantiems šikšnosparniams įvertinti. Bus atliekamas žuvančių paukščių ir šikšnosparnių monitoringas ne mažiau kaip po 40-čia vėjo elektrinių siekiant nustatyti konkrečių vėjo elektrinių galimo poveikio reikšmingumą ir pasiūlyti efektyviausias priemones, leidžiančias poveikį sumažinti ar net jo išvengti.

6.17. Priemonės statybos darbų etape. Vėjo elektrinių įrengimo darbų nevykdyti pavasarinės paukščių migracijos metu, t. y. kovo–balandžio mėn. Be to, būtų tikslinga tokius darbus vykdyti kiek galima trumpesnę laikotarpį, kad sumažinti vietinių perinčių paukščių trikdymą. Optimaliausias vėjo elektrinių įrengimo darbų laikas būtų rugpjūčio–vasario mėn.

6.18. Priemonės eksploatacijos etape: vėjo elektrinių vienos iš menčių dažymas juoda spalva gali sumažinti plėšriųjų paukščių žūčių skaičių. Ši priemonė gali būti efektyvi, jei bus nustatytas reikšmingas poveikis plėšriesiems ir sklendantiesiems paukščiams. Postatybinio monitoringo metu nustatytą reikšmingą poveikį plėšriesiems paukščiams rekomenduojama konkrečioms vėjo elektrinėms taikyti vienos mentės dažymą juoda spalva; dirbtinių perėjimo vietų įrengimas (jautrioms vėjo elektrinėms rūšims) už vėjo elektrinių parko ribų. Siekiant pagerinti pelėsakalių perėjimo sąlygas, numatoma naujų inkilų ar lizdinių platformų iškėlimai; kaip viena iš priemonių, nustačius šikšnosparnių žūtis, galimas vėjo elektrinių veiklos pradžios minimalaus vėjo greičio (kuris daugumoje vėjo elektrinių modelių yra 3,5 m/s) didinimas iki 5,5–6 m/s intensyviausiu migracijos periodu rugpjūčio–rugsėjo mėnesiais, taikant šią priemonę nuo saulės nusileidimo iki intensyvios migracijos pabaigos tą naktį; stabdyti vėjo elektrines nustatytais laikotarpiais, jei bus nustatytas reikšmingas neigiamas poveikis paukščiams arba šikšnosparniams; mitybinių buveinių keitimas prie vėjo elektrinių, padarant jas mažiau patrauklias jautrioms vėjo elektrinėms paukščių ar šikšnosparnių rūšims.

6.19. Požeminių kabelių linijų tiesimui bus gauti rašytiniai žemės sklypų savininkų sutikimai.

6.20. Baigus statybos darbus rangovas privalo sutvarkyti teritorijas ir žemės ūkio naudmenas taip, kad jos būtų tinkamos naudoti pagal paskirtį. Jeigu vykdant darbus bus sunaikinami pasėliai už juos bus atlyginama (mokama kompensacija) pagal susitarimą su žemės savininku.

6.21. Triukšmo mažinimui planuojama įrengti vėjo elektrinių modelius su sumažinto triukšmo lygio modifikacijomis.

6.22. Vėjo elektrinių eksploatacijos metu numatoma taikyti šėšeliavimo mažinimo priemonę shadow shut-down.

7. Trumpas aplinkos stebėsenos (monitoringo) priemonių aprašymas, jei taikoma.

Paukščių ir šikšnosparnių monitoringas vykdomas pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos skyriuje 2.11. „Stebėseną (monitoringą)“ pateikiamus monitoringo metmenis.

8. Pateiktos poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados (pobūdis, data, rašto Nr.).

8.1. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas 2021-05-07 raštu Nr. 7-11 14.3.3 Mr)2-74872 pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir PŪV galimybėms.

8.2. Pagėgių savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybė) 2021-05-20 raštu Nr. R2-927 pateikė išvadą, kad vadovaujantis PAV įstatymo 10 straipsnio 5 dalimi, poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai pritaria be pastabų.

8.3. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Klaipėdos priešgaisrinė gelbėjimo valdyba 2021-09-02 raštu Nr. 9.4-3-2205 pateikė išvadą, kad pritaria PŪV ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai.

8.4. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Telšių – Tauragės teritorinis skyrius 2021-05-09 raštu Nr. 2TeT-285-(9.38-TeT) nurodė, kad pritaria poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai. 2021-09-01 el. paštu patikslino išvadą, kad pritaria poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir PŪV.

8.5. Tarnyba 2021-07-01 raštu Nr. (3)-V3-1067 pateikė išvadą, kad neprieštarauja PŪV vykdymui pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje išnagrinėtą 2 alternatyvos 7 scenarijų (maksimalus vėjo elektrinių aukštis 220 m. ir maksimalus vėjo elektrinių kiekis 62), tik su sąlyga, kad bus įgyvendintos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos 2.5.9 skyriuje nurodytos reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai išvengimo, sumažinimo ir kompensavimo priemonės bei vykdoma poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos 2.11 skyriuje aprašyta stebėseną (monitoringą), stebėsenos ataskaitas pateikiant Tarnybai. Tarnyba pažymi, kad, siekiant užtikrinti poveikio kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išvengimo, sumažinimo ir kompensavimo priemonių įgyvendinimą ir savalaikį taikymą, tvirtinant poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą 2.10.4.1 lentelėje turi būti nustatyti poveikio šioms aplinkos komponentams išvengimo, sumažinimo ir kompensavimo priemonių įgyvendinimo terminai. Atkreiptas dėmesys, kad priemonė – želdinių juostų suformavimas, kurios pagrindinis tikslas sumažinti vizualinį vėjo elektrinių poveikį Rambyno regioninio parko regykloms turi būti įgyvendinta iki vėjo elektrinių parko eksploataavimo pradžios. Tarnyba 2021-09-07 raštu Nr. (3)-V3-1388 patikslino išvadą, kad PAV ataskaitos kokybei pritaria. Tarnyba pritaria PŪV vykdymui pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje išnagrinėtą 2 alternatyvos 7 scenarijų pagal ankstesnėje išvadoje nurodytas sąlygas.

8.6. Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2021-06-23 raštu Nr. (5)-1.7-4321 pateikė išvadą, kad išnagrinėjo poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir pastabų neturi.

8.7. Pagramančio regioninio parko direkcija 2021-05-21 raštu V3-8.3-80 pateikė išvadą, kad išnagrinėjo poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir savo kompetencijos ribose, ją derina be pastabų.

8.8. Rambyno regioninio parko direkcija 2021-07-27 raštu V3-224 pateikė išvadą, kad pritaria poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai, neprieštarauja PŪV vykdymui pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje išnagrinėtą 2 alternatyvos 7 scenarijų (maksimalus vėjo elektrinių aukštis 220 m. ir maksimalus vėjo elektrinių kiekis 62).

9. Visuomenės informavimas ir dalyvavimas (kur, kada, kaip informuota ir dalyvavo visuomenė, apibendrintas suinteresuotos visuomenės pasiūlymų pobūdis pagal temas).

Informacija apie visuomenės viešą supažindinimą su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita paskelbta Pagėgių savivaldybės skelbimų lentoje (2021-03-19) ir internetiniame tinklapyje 2021-03-19, Pagėgių savivaldybės Pagėgių seniūnijos skelbimų lentoje (2021-03-18), Pagėgių savivaldybės Vilkyškių seniūnijos skelbimų lentoje (2021-03-19), Pagėgių savivaldybės Natkiškių seniūnijos skelbimų lentoje (2021-03-18), Pagėgių savivaldybės Lumpėnų seniūnijos skelbimų lentoje (2021-03-18), laikraštyje „Šilo karčema“ (2021-03-19), poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo VŠĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo instituto internetiniame puslapyje <http://corpi.lt/>. Su poveikio aplinkai

vertinimo ataskaita sudarytos galimybės susipažinti poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo tinklalapyje <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-ekspluatacija-pagegiu-savivaldybeje/>. Susirinkimas su visuomene dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos įvyko 2021-04-20, 17.00 val. internetinės vaizdo transliacijos būdu, ekstremaliosios situacijos metu apribojus visuomenės patekimą į savivaldybės ir (ar) seniūnijos patalpas. Susirinkime dalyvavo PAV dokumentų rengėjo ir PŪV organizatoriaus (užsakovo), visuomenės atstovai.

Aplinkos apsaugos agentūra savo tinklalapyje www.gamta.lt (pakeistas internetinio tinklapio adresas - <https://aaa.lrv.lt/>) visuomenei apie gautą PAV ataskaitą paskelbė 2021-07-29. Per nustatytą terminą Aplinkos apsaugos agentūra negavo iš suinteresuotos visuomenės pasiūlymų dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos ir PŪV poveikio aplinkai.

10. Tarpvalstybinės konsultacijos (kur, kada, kaip vyko tarpvalstybinės konsultacijos, gautų pasiūlymų pobūdis).

Tarpvalstybinis poveikis nenumatomas. PŪV vieta nuo Lietuvos Respublikos sienos su Rusija yra nutolusi apie 3,5 km atstumu.

11. Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo sąlygos, susijusios su atliktu poveikio aplinkai vertinimu:

11.1. PŪV užsakovas privalo savo lėšomis įgyvendinti ir vykdyti poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje ir šio sprendimo 6 punkte numatytas priemones neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti.

11.2. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

11.3. V2H2 arealo teritorijoje planuojamoms vėjo elektrinėms bendras vėjo elektrinių aukštis neviršys 220 m, o planuojamų VE31, VE34 ir VE35 aukštis neviršys 200 m.

11.4. Priemonės techninio projektavimo etape. Siekiant sumažinti įtaką kraštovaizdžiui vėjo elektrinės bus dažomos šviesiomis spalvomis, speciali dažų sudėtis leidžia išvengti konstrukcijų blizgėjimo ir atspindžių susidarymo. Siekiant sumažinti vėjo elektrinių vaizdo kontrastą gamtinių spalvų (dangaus fono) atžvilgiu bei įgyvendinti Rambyno regioninio parko direkcijos pasiūlymą vėjo elektrines dažyti pilkesne spalva, gavus Transporto kompetencijų agentūros patikinimą bei suderinimą su vėjo elektrinių gamintoju, kad tokia spalva bus galima dažyti elektrines, numatoma artimiausias Rambyno regioninio parko teritorijai vėjo elektrines dažyti pilkesne spalva.

11.5. Priemonės techninio projektavimo etape. Siekiant šviesti visuomenę apie nagrinėjamose apylinkėse esančius išskirtinius vietos kraštovaizdžio ar gamtos objektus, pasitarus ir suderinus su Rambyno regioninio parko direkcija įrengti informacinius stendus.

11.6. Priemonės techninio projektavimo etape. Atsižvelgiant į atliktą planuojamų vėjo elektrinių vizualumo kraštovaizdyje vertinimą bei siekiant sumažinti planuojamų vėjo elektrinių matomumą nuo potencialios dviračių trasos, esančios Rambyno regioninio parko teritorijoje (vizualizacijos taškas Ramb16-2) bei nuo magistralinio keliu A12 (vizualizacijos taškas Kiti 09) siūlomas želdynų juostų įrengimas, suderinus su Rambyno regioninio parko direkcija ir Pagėgių savivaldybės administracija. Želdinių juostą formuojanti augmenija turėtų būti ne žemesnė nei 5 m (suaugus pasodintiems augalams), skaičiuojant nuo autoturizmo ar dviračių trasos žemės lygio, taip užtikrinant, tinkamą planuojamo vėjo elektrinių parko vizualumo sumažinimą. Želdinių įrengimui turi būti parengtas ir su Rambyno regioninio parko direkcija bei Pagėgių savivaldybės administracija suderintas apželdinimo projektas, kurio metu turi būti patikslintos želdinių įrengimo vietos, želdinių rūšinė sudėtis ir kt. Želdynų įrengimo projektas turi būti įgyvendintas iki parko eksploatacijos pradžios.

11.7. Priemonė vėjo elektrinių parko statybos darbų ir eksploatacijos etape. Numatomas naujo rekreacinio-turistinio traukos objekto įrengimas Pagėgių savivaldybės kraštovaizdžio apžvalgai ir pažinimui. Rekreacinio-turistinio traukos objekto įrengimas turi būti suderintas su Pagėgių savivaldybės bei Rambyno regioninio parko administracija.

11.8. Triukšmo mažinimui planuojama įrengti vėjo elektrinių modelius su sumažinto triukšmo lygio modifikacijomis.

12. Motyvai, kuriais buvo remtasi priimant sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai:

12.1. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą nagrinėję ir išvadas pateikę PŪV poveikio aplinkai vertinimo subjektai, vadovaudamiesi PAV įstatymo 10 straipsnio nuostatomis, pateikė teigiamas išvadas dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos ir PŪV poveikio aplinkai.

12.2. Pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktą informaciją, naudojant poveikį aplinkai mažinančias priemones ir vykdant sprendimo 11 punkte nustatytas sąlygas, PŪV įgyvendinimas nesukels reikšmingo neigiamo poveikio dirvožemiui, žemės paviršiui ir jos gelmėms, vandeniui, materialinėms vertybėms, nekilnojamosioms kultūros vertybėms kraštovaizdžiui, biologinei įvairovei ir šių elementų tarpusavio sąveikai; PŪV sukeliamų biologinių, cheminių ir fizikinių veiksnių reikšmingo neigiamo poveikio visuomenės sveikatai; reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai dėl PŪV ekstremaliųjų įvykių ir situacijų rizikos.

12.3. Susidarančios atliekos bus tvarkomos, vadovaujantis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis.

12.4. PŪV metu nenumatoma naudoti ar laikyti pavojingų cheminių medžiagų ar mišinių, radioaktyvių medžiagų, pavojingų ar nepavojingų atliekų. Elektros energijos generavimui bus naudojama vėjo energija.

12.5. Įvertinus esamą vietos kraštovaizdžio situaciją nustatyta, kad PŪV gretimybėje iš 71-os esamų ir suplanuotų vėjo elektrinių 45-os (arba 62 proc. teritorijoje veikiančių vėjo elektrinių) patenka į ypač raiškios ir vidutinės vertikaliosios sąskaidos atvirų ir pusiau atvirų erdvių kraštovaizdžio (V2H2-d) arealą. „Nulinės plius“ alternatyvos atveju 16 vėjo elektrinių, I-os alternatyvos atveju (3–4 scenarijus) – 14 vėjo elektrinių, o II-os alternatyvos atveju (5–8 scenarijus) – 10 vėjo elektrinių yra patekta į V2H2-d arealą. Vėjo elektrinių patenkančių į ypač raiškios ir vidutinės vertikaliosios sąskaidos atvirų ir pusiau atvirų erdvių kraštovaizdį (V2H2-d) bendras aukštis (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško) neviršys 220 m (VE31, VE34 ir VE35 aukštis neviršys 200 m)). Įvertinus esamų vėjo elektrinių matomumo analizę nustatyta, kad teritorijoje esantis raiškus kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipas jau yra paveiktas esamų aukštuminių technogeninių statinių. Atlikus vizualinio poveikio kraštovaizdžiui vertinimą nustatyta, kad palankesnė yra II alternatyva dėl sąlyginai mažesnio aukštuminių technogeninių statinių skaičiaus bei mažesnio vėjo elektrinių parko vizualinio poveikio urbanizacijos paveiktam kraštovaizdžiui.

12.6. Sanitarinės apsaugos zonos ribos nustatomos pagal apskaičiuotas 45 dBA triukšmo izolinijų ribas priklausomai nuo vėjo elektrinių parko įgyvendinimui pasirinktos alternatyvos. Į sanitarinės apsaugos zonas ribas nepatenka gyvenamieji namai.

12.7. Pagal poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktus triukšmo sklaidos skaičiavimus (taip pat ir suminius) nustatyta, kad planuojamų vėjo elektrinių (abiejų alternatyvų atveju) triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje visais paros periodais neviršija triukšmo ribinių dydžių, nustatytų Higienos normos 7 punkte ($L_{dienes} - 55$ dBA, $L_{vakaro} - 50$ dBA, $L_{nakties} - 45$ dBA).

12.8. Pritaikius poveikį mažinančią priemonę (shadow shut-down) I ir II alternatyvų atveju (taip pat ir suminis) šešėliavimo trukmė nebus viršijama 30 val. per metus.

12.9. Pagėgių sav. planuojamame parke jautrios rūšys susidūrimui su vėjo elektrinėmis gali būti mažasis erelis rėksnys, jūrinis erelis, paprastasis suopos, rudasis peslys, baltasis gandras ir tūbuotasis suopis. Kaip rodo stebėjimų duomenys rudens migracijos metu šios teritorijos nėra patrauklios žąsiniams paukščiams, tačiau pavasario metu planuojamo vėjo elektrinių parko teritorijoje registruojama itin didelės vandens paukščių santalkos centrinėje vėjo elektrinių parko dalyje Piktupės užliejamuose plotuose. Vandens paukščius į šias vietas pritraukia patvinusi Piktupė, kur būna sukuriamos geros mitybos ir poilsio vietos migruojantiems vandens paukščiams. Vieninteliai reguliariai teritorijoje santalkas sudarantys paukščiai buvo sėjikiniai, jie yra stebimi visuose tinkamose buveinėse tiek prie planuojamų vėjo elektrinių, tiek kitose teritorijos vietose. Tinkamų buveinių gausa tiek šioje, tiek aplinkinės teritorijose leidžia paukščiams pasirinkti optimalias poilsio ir maitinimosi vietas. Todėl neigiamas poveikis migruojantiems ir laikinai apsistojantiems dirviniams sėjikams, pempėms, kirams nenumatomas. Šiems paukščiams tinkamos buveinės nebus sunaikintos ar pakeistos. Sėjikinių paukščių gausumas labiau priklauso nuo žemės ūkio darbų pobūdžio ir laiko. Planuojama teritorija, kurioje bus įrengiamos vėjo elektrinės yra sąlyginai mažai apgyvendinta, čia vyrauja žemės ūkio naudmenos,

kuriose auginamos monokultūros: rapsai, įvairios javų rūšys, ankštiniai ir kt. Tokios buveinės nėra labai patrauklios šikšnosparniams dėl sumažėjusios vabzdžių įvairovės. Duomenų apie šikšnosparniams svarbias žiemojimo vietas planuojamame vėjo elektrinių parke ar jo prieigose nėra. Pritaikius poveikį mažinančias priemones paukščiams ir šikšnosparniams reikšmingo PŪV poveikio nenumatyta.

12.10. Vėjo elektrinės Nr. VE 6 ir VE23 patenka į Piktupės upės apsaugos zonos ribas, tačiau šis sprendinys neprieštarauja Saugomų teritorijų įstatymo ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, nuostatoms. Nei viena planuojama vėjo elektrinė nepatenka į paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostas. Atsižvelgiant į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimus, paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostuose nebus įrengiamos vėjo elektrinių statybos ir technikos sandėliavimo aikštelės.

12.11. Pagal Specialiojo plano sprendinius, teritorija kurioje numatoma vėjo elektrinių parko statyba, patenka į Specialiojo plano sprendiniais parinktas vėjo energetikai plėtoti išskirtas zonas A1, A2, A3, A5, B1, B2, B3 ir C1, C2, C3. PŪV atitinka Bendrojo plano sprendinius.

13. Sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai pobūdis (nurodoma, ar planuojama ūkinė veikla atitinka/neatitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus).

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis PAV įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 punktu, priimamas sprendimas: UAB „LT Energija“ PŪV – vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Pagėgių sav., pagal II alternatyvą (minimalių parametrų vėjo elektrinės modelis), įvykdžius šio sprendimo 6 ir 11 dalių priemones ir sąlygas, **atitinka** aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus.

Sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai yra priimtas pagal pateiktą poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, kuri paskelbta Aplinkos apsaugos agentūros tinklalapyje <https://aaa.lrv.lt/> nuorodoje *Poveikio aplinkai vertinimas (PAV) > 2021 metai > 9. Informacija apie priimtus sprendimus dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai 2021 m.*, ir yra šio sprendimo sudedamoji dalis.

14. Nurodoma sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai apskundimo tvarka.

Jūs turite teisę apskusti šį sprendimą Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo dienos.

Direktorė

Milda Račienė

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS SPRENDIMO
DĖL VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO ĮRENGIMO
IR EKSPLOATACIJOS PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖJE
POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO
ADRESATŲ SĄRAŠAS**

Pagėgių savivaldybės administracijai
Siunčiama per e. pristatymą

Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai prie Sveikatos apsaugos ministerijos
Siunčiama per e. pristatymą

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos
Siunčiama per e. pristatymą

Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos
Siunčiama per e. pristatymą

Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos
Siunčiama per e. pristatymą

Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos
Siunčiama per e. pristatymą

Pagramančio regioninio parko direkcijai
Siunčiama per e. pristatymą

Rambyno regioninio parko direkcijai
Siunčiama per e. pristatymą

Kopija
Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos
Siunčiama per e. pristatymą

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Aplinkos apsaugos agentūra, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	(Skubu) SPRENDIMAS DĖL VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO ĮRENGIMO IR EKSPLOATACIJOS PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖJEPOVEIKIO APLINKAI VERTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-11-03 Nr. (30.2)-A4E-12561
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0, GEDOC
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	MILDA RAČIENĖ, Direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-11-03 16:54:36
Parašo formatas	Parašas, pažymėtas laiko žyma
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-11-03 16:54:45
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A
Sertifikato galiojimo laikas	2021-09-21 - 2024-09-20
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Danguolė Petravičienė, Vyriausioji specialistė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-11-03 16:56:18
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA
Sertifikato galiojimo laikas	2021-01-07 - 2023-01-07
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elektroninė dokumentų valdymo sistema VDVIS, versija v. 3.04.02
El. dokumento įvykius aprašantys metaduomenys	
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	El. dokumentas atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja. Tikrinimo data: 2021-11-03 17:14:44
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2021-11-03 atspausdino Danguolė Petravičienė
Paieškos nuoroda	